

Annotated Historical Sources

Deliverable 501

VCAT-Gr

This document presents an overview of the historical sources that have informed the VCAT-Gr project. It serves two purposes. First, to enhance the transparency of the research process by making it easier for anyone interested to access the source material and matching it with the information that we have published in the form of academic texts. Second, we hope that this document makes it easier for future research endeavors to build upon the work that has been done already.

Since this is a document aimed at researchers in the field of Greek history, we have deemed appropriate that the content of the table be in Greek.

ΠΗΓΗ	ΕΤΗ	ΤΕΥΧΗ/ ΦΑΚΕΛΟΙ	ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	ΠΡΟΣΒΑΣΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΜΕΝ Α ΣΤΟΙΧΕΙΑ
The Monopolies Commission. <i>Report on the Supply of Cigarettes and Tobacco and of Cigarette and Tobacco Machinery</i> . Λονδίνο: Her Majesty's Stationery Office, 1961.	1961		Παρέχει πληροφορίες για τη στάση του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τα ζητήματα της ευρωπαϊκής ενοποίησης και της αγοράς καπνού.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
<i>Truth Tobacco Industry Documents</i>	1965-1985		Πρόκειται για βάση δεδομένων που περιέχει ποικίλα έγγραφα από αρχειακές συλλογές αμερικανικών - διεθνών καπνοβιομηχανιών (ενδεικτικά: Philip Morris, British American Tobacco, Lorillard). Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε αφορά τη σχέση των επιχειρήσεων αυτών με την ελληνική καπνοβιομηχανία.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Ανδρεάδης, Θαλής Β. <i>Σκέψεις γύρω από το σύγχρονο πρόβλημα του ελληνικού καπνού</i> . Αθήνα: Αφοι. Γ. Ρόδη,	1967		Περιλαμβάνει πληροφορίες για την κρίση στις εξαγωγές καπνού.	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και	<u>Σύνδεσμος</u>

1967.			Ο συγγραφέας υπήρξε διευθυντής του Εθνικού Οργανισμού Καπνού.	Οικονομικών Ερευνών.	
Αρχείο Νικολάου Μακαρέζου	1967-1973	Φ. 218-Α, 265(α,β) - Α, 278, 436 - Α.	Περιέχει ποσοτικά δεδομένα, κυρίως με τη μορφή πινάκων. Επίσης ποικίλες πληροφορίες για την καπνική πολιτική και τα καπνά εσωτερικής καταναλώσεως όπως και για την βιομηχανική πολιτική και την ευρύτερη πορεία της εθνικής οικονομίας.	Αντίγραφο του αρχείου είναι διαθέσιμο στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών - ΙΤΕ	<u>Σύνδεσμος</u>
Εθνικός Οργανισμός Καπνού. Στατιστικά Στοιχεία επί του Ελληνικού Καπνού. Αθήνα: Εθνικός Οργανισμός Καπνού, 1967.	1936-1965		Πρόκειται για ψηφιοποιημένα ποσοτικά δεδομένα που αφορούν την καλλιέργεια, την παραγωγή και την εξαγωγή καπνού. Επιτρέπουν ποικίλες μετρήσεις και συγκρίσεις.	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Ιστορικό Αρχείο - Βιβλιοθήκη	<u>Σύνδεσμος</u>
Ελληνική Στατιστική Αρχή. Ετήσια Βιομηχανική Έρευνα.	1959 - 1981		Περιέχει ποσοτικά δεδομένα που αφορούν την βιομηχανία παραγωγής τσιγάρων και την ευρύτερη καπνοβιομηχανία (επεξεργασία καπνού).	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Ελληνική Στατιστική Αρχή. Ετήσια Γεωργική Στατιστική.	1938-2004		Περιέχει ψηφιοποιημένα ποσοτικά δεδομένα που αφορούν τις εκτάσεις και την παραγωγή καπνού όπως και τα γεωργικά μηχανήματα. Επιτρέπουν μετρήσεις και συγκρίσεις για την παραγωγή του καπνού αλλά και την προσέγγιση της μετάβασης από παλιές σε νέες ποικιλίες. Ανάλογα με την περίοδο τα δεδομένα μπαίνουν σε μεγαλύτερη ή μικρότερη λεπτομέρεια σε όσον αφορά το τοπικό επίπεδο ανάλυσης.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Ελληνική Στατιστική Αρχή. Στατιστική Επετηρίδα της	1964-1980		Περιέχει ψηφιοποιημένα	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>

<i>Ελλάδος.</i>			ποσοτικά δεδομένα για τη μετανάστευση και την ανάπτυξη του παράγοντα ανθρώπινο κεφάλαιο. Επιτρέπει τη διερεύνηση για πιθανές συσχετίσεις ανάμεσα στον καπνό και αυτούς τους συντελεστές.		
Εφημερίδα <i>Ελευθερία</i>	1944-1967		Περιλαμβάνει χρήσιμα άρθρα για την κατανόηση του πολιτικού κλίματος της περιόδου και της επιρροής που αυτό ασκούσε στην καπνοκαλλιέργεια και το καπνεμπόριο. Επίσης περιέχει χρήσιμες αναφορές στην καπνοβιομηχανία και το ζήτημα των καπνών εσωτερικής καταναλώσεως.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Εφημερίδα <i>Εμπρός</i>	1945-1965		Παρέχει πληροφορίες για την κατανόηση του πολιτικού κλίματος της περιόδου στην οποία αναφέρεται. Άρθρα για τον καπνικό κλάδο και τα πολιτικά ζητήματα που συνδέονται με την καπνοκαλλιέργεια και την καπνοβιομηχανία.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Εφημερίδα <i>Μακεδονία</i>	1957-1965		Περιλαμβάνει άρθρα που αναφέρονται στα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι καπνοπαραγωγοί αλλά και στις θέσεις του καπνεμπορίου.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Εφημερίδα <i>Οικονομικός Ταχυδρόμος</i>	1953-1974		Περιέχει ποσοτικά δεδομένα που αφορούν το καπνεμπόριο και την καπνοβιομηχανία καθώς και τη σημασία αυτών των κλάδων για την εθνική οικονομία. Επίσης περιέχει άρθρα γνώμης,	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>

			διαφημίσεις, πληροφορίες σχετικές με την καπνική και καπνοβιομηχανική πολιτική.		
Εφημερίδα <i>Τα Νέα</i>	1949-1958		Παρέχει ποικίλες πληροφορίες για την καπνοβιομηχανία κατά την πρόιμη μεταπολεμική περίοδο.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Εφημερίδα <i>Το Βήμα</i>	1951-1971		Παρέχει ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που αφορούν μεταξύ άλλων την παραγωγή, την κατανάλωση και την εξέλιξη των τιμών του τσιγάρου.	<u>Σύνδεσμος</u>	<u>Σύνδεσμος</u>
Ιλαντζής, Βασίλειος, <i>Σ.Ε.Κ.Ε. και καπνός. Χρονικόν συνεταιριστικής δημιουργίας</i> . Αθήνα: Τσαϊλάνη, 1973.	1973		Ο συγγραφέας του βιβλίου ήταν διευθυντής της Συνεταιριστικής Ένωσης Καπνοπαραγωγών της Ελλάδας κατά τις πρώτες δεκαετίες λειτουργίας της εταιρείας. Παρέχει πολλές πληροφορίες για την κατάσταση του καπνικού κλάδου γενικά κατά την μεταπολεμική περίοδο, και περιγράφει τις δυσκολίες και τα επιτεύγματα της εταιρείας. Όπως θα μπορούσε να περιμένει κανείς, το βιβλίο παρουσιάζει την εταιρεία ως πολύ πετυχημένη, χωρίς να αναφέρει κανένα ελάττωμα ή σφάλμα.	Βιβλιοθήκη των ιστορικών αρχείων του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς.	<u>Σύνδεσμος</u>
Καπνεμπορική Ομοσπονδία Ελλάδος, <i>Μελέτη περί της θέσεως των ελληνικών καπνών εις την παγκόσμιον καπνικήν κίνησην και της δυνατότητος διευρύνσεως της εξαγωγής των</i> . Αθήνα: Καπνεμπορική Ομοσπονδία Ελλάδος, 1958.	1958		Παρέχει στοιχεία που αφορούν την στάση της καπνεμπορικής ομοσπονδίας όσον αφορά την εξαγορά καπνών από τον Εθνικό Οργανισμό Καπνού.	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>
Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών. <i>Μελέται πενταετούς προγράμματος. Γεωργικαί επιδοτήσεις</i> . Αθήνα: Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1966.	1966		Αναφέρεται μεταξύ άλλων στη σημασία των αγροτικών επιδοτήσεων για τη στήριξη του καπνοκαλλιεργητικού	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>

			εισοδήματος.		
Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών. <i>Σχέδιο προγράμματος οικονομικής αναπτύξεως της Ελλάδος (1966-1970)</i> . Αθήνα: Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1965	1965		Περιλαμβάνει μεταξύ άλλων κριτική για το πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης της προηγούμενης περιόδου και λεπτομερή περιγραφή του οικονομικού σχεδιασμού για την περίοδο που αναφέρεται.	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>
Παπαγεωργίου, Ευθύμιος. <i>Αγροτική οικονομία. Οικονομία αγροτικών εκμεταλλεύσεων</i> . Θεσσαλονίκη: 1967.	1967		Εγχειρίδιο αγροτικής οικονομίας που περιέχει πληροφορίες για τα θέματα που αφορούν την ελληνική γεωργία τη δεκαετία του 60.	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>
Πάτρας, Νικόλαος. <i>Καπνική Οικονομία και Καπνική Πολιτική</i> . Θεσσαλονίκη: 1954.	1954		Αναφέρεται στο πρόβλημα που αντιμετώπιζαν οι εξαγωγές καπνού μετά τον πόλεμο και τις προοπτικές αντιμετώπισης του.	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών και σε διάφορες πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες της Ελλάδας.	<u>Σύνδεσμος</u>
Περιοδικό <i>Η Φωνή των Συνεταιρισμών</i>	1946-1959	1-12 έτος ΙΔ	Παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τη θέση και τα αιτήματα των συνεταιρισμών καθώς και για την πολιτική συζήτηση σε σχέση με τις προοπτικές της καπνοκαλλιέργειας.	Βιβλιοθήκη του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Πειραιώς.	<u>Σύνδεσμος</u>
Περιοδικό <i>Καπνική Επιθεώρησης</i>	1946-1982	1-433	Περιέχει ποικίλες πληροφορίες για την καπνοκαλλιέργεια, το καπνεμπόριο και την καπνοβιομηχανία. Αφορούν μεταξύ άλλων ποσοτικά δεδομένα, το νομοθετικό πλαίσιο, τις εγχώριες και διεθνείς εξελίξεις καθώς και για άρθρα γνώμης.	Διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Πειραιώς και την βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>
Σκανδάλης, Ελευθέριος Ν. <i>Ο Καπνός εν τω Πλαίσιο της Γεωργικής Οικονομίας της βορείου Ελλάδος</i> . Αθήνα:	1960		Περιλαμβάνει χρήσιμες πληροφορίες για την καλλιέργεια	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και	<u>Σύνδεσμος</u>

Βιβλιοθήκη της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος, 1960.			και την οικονομία του καπνού κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Λεπτομερής αναφορά στις διάφορες ποικιλίες καπνού και στις μεταβολές που υπήρξαν στην καπνοκαλλιέργεια.	Οικονομικών Ερευνών.	
Σταματόπουλος, Γεώργιος. <i>Αι αποθηκευτικά εργασία των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων</i> . Αθήνα: 1948.	1948		Παρέχει αναφορές σχετικές με τη βελτίωση της αγροτικής παραγωγής και πληροφορίες για τη χρηματοδότηση των αποθηκών από την ΑΤΕ. Η πρακτική αυτή αποτελούσε έναν από τους βασικούς τρόπους στήριξης των καπνοπαραγωγών.	Διαθέσιμο στην βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>
Τριάντης, Σ. Γ. 1967. <i>Κοινή Αγορά και Οικονομική Ανάπτυξις: Η Ελλάς και η ΕΟΚ</i> . Αθήνα: Κέντρον Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1967.	1967		Εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχει η συμφωνία διασύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ. Αναφέρεται και σε ζητήματα αγροτικής πολιτικής και εξαγωγών.	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>
Υπουργείο Συντονισμού. <i>Πενταετές πρόγραμμα οικονομικής αναπτύξεως της χώρας (1960-1964)</i> . Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο, 1960.	1960		Περιέχει χρήσιμες πληροφορίες για τον προσανατολισμό της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο σύγκλισης με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Επίσης περιγράφει τη σημασία του καπνού και τον ρόλο του Εθνικού Οργανισμού Καπνού στο πλαίσιο της διαδικασίας σύγκλισης.	Βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών.	<u>Σύνδεσμος</u>
Υπουργείο Συντονισμού. <i>Σχέδιο Προγράμματος Γεωργικής Αναπτύξεως της Ελλάδος (1968-1972)</i> . Αθήνα: Υπουργείο Συντονισμού, 1968.	1968		Παρέχει πληροφορίες για την οικονομική πολιτική στον κλάδο του καπνού. Επίσης επιτρέπει συγκρίσεις του προγράμματος της δικτατορίας των συνταγματαρχών με τα προηγούμενα οικονομικά προγράμματα.	Διαθέσιμο στην βιβλιοθήκη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών και σε διάφορες πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες της Ελλάδας	<u>Σύνδεσμος</u>

The VCAT-Gr project has been funded by the Hellenic Foundation for Research and Innovation (H.F.R.I.) under the “2nd Call for H.F.R.I. Research Projects to support Post- Doctoral Researchers” (Project Number 00051).

